



АНТОНІЮК Зиновій Павлович (24. 12 (за паспортом 24. 07). 1933, с. Деполтичі Холм. пов. Люблін. воєводства, Польща — 28. 04. 2020, Київ) — публіцист, перекладач, правозахисник. Закін. у Холмі 4 кл. укр. початк. школи. Від 1944 мешкав у Луцьку, 1945 — у Львові, де закін. Політех. інститут (1958), аспірантуру (1964). Працював на приладобуд. заводі та у н.-д. секторі Львів. політех. інституту. Від 1960 — у НВО «МАСМА» (Київ). 1962 за сприяння [А. Горської](#) познайомився з *І. Світличним*, який справив на нього великий вплив. А. почав поширювати твори «самвидаву», передавав за кордон «Український вісник». 1964 став ініціатором організації при об'єднанні істор. лекторію, яким керував М. Брайчевський. 12 січня 1972 заарешт. і того самого року Київ. обл. судом засудж. на 7 р. позбавлення волі в таборах суворого режиму та на 3 р. заслання. Перебував у 35-й зоні політ. таборів у Перм. обл. Брав активну участь у передаванні інформації про долю політв'язнів за межі табору. 1975 у зоні судом Чусов. р-ну засудж. на 3 р. тюрем. режиму у Владимир. в'язниці. Заслання відбував у м. Бодайбо Іркут. обл., РФ — трест «Лензолото». Був одним з авторів документу

Моск. Гельсин. групи «О положении заключенных в лагерях СССР». У Київ повернувся на поч. 1982. Місяць працював на заводі «Червоний гумовик», згодом із політ. мотивів позбавлений роботи; не міг працевлаштуватися. У серпні 1982 засудж. до ув'язнення за «дармоїдство». Покарання відбував у Білій Церкві та Харкові. 1983–93 — слюсар Київ. заводу електротранспорту. 1990–94 — депутат Київ. міської Ради. Від 1994 працював в Укр.-амер. бюро захисту прав людини, був експертом Міжнар. фонду «Відродження». Автор багатьох статей із питань прав людини, суспільної свідомості та духовної культури.

Основні праці

Правозахист в Україні // Права людини в Україні. Вип. 4. К.; Х., 1994; Щодо питання прав людини в Україні // ПрУ. 1995. № 2 (співавтор); Релігія в суспільстві: можливості взаємного реформування через право відрізнятись, тобто зберігати індивідуальність // Права людини в Україні. Інформ.-аналіт. бюл. Укр.-амер. бюро захисту прав людини. Вип. 13. К.; Х., 1995; На людській путі // ЛіС. 1996. № 3; Права людини у відкритому суспільстві // Вітчизна. 1996. № 9/10; Про чистоту і простоту // Сучасність. 1996. № 5; Побудова громадянського суспільства в Україні та християнське соціальне вчення // Там само. 1998. № 11; Листи з волі. К., 1999 (співавтор); Кілька «холмських» рефлексій // Знаки часу. До проблеми порозуміння між церквами. К., 1999.

Рекомендована література

1. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–80-х років. К., 1995;
2. Тарнашинська Л. «А коли ж ми почнемо любити свободу?..»: Рец. на кн. «Листи з волі» // ЛУ. 2000, 6 січ.

[Ю. І. Шаповал](#)

Бібліографічний опис:

Антонюк Зиновій Павлович / Ю. І. Шаповал // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43029>. — Останнє поновлення : 2022.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).